

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/401/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

40/2016. (II. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2015. augusztus 7-én előterjesztett **panaszát** a 2016. február 25-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel egyrészt az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos vele szemben, 2014. július 22-én egy közterületi rendezvényen foganatosított rendőri intézkedések (igazoltatás, ruházat- és csomagátvizsgálás) és annak módja (nyílt területen, mások szeme láttára, zsebbe nyúlással, félelemkeltő rendőri létszámmal, jegyzőkönyv csak külön kérésre adása), intézkedés elmulasztása (az intézkedések okának és céljának közlése hiánya, felvilágosítás-adás hiánya) miatt 2015. augusztus 7. napján postai úton terjesztette elő panaszát. A panaszos a beadványát 2015. augusztus 25-én elektronikus úton kiegészítette.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

I.

A panaszbeadvány és annak kiegészítése alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

1) a) A panaszos barátaival egy fesztiválon tartózkodott 2015. július 22-én. A délutáni órákban a panaszos a sátra előtt üldögélt és barátaival beszélgetett. A panaszos is, ismerősei is, illetve a rendezvény más résztvevői is sátorban laktak.

A rendezvény helyszínén rendőrök jelentek meg, akik felszólították a panaszost és társait, hogy ne hagyják el a rendezvény területét. A panaszos emlékezete szerint kb. nyolc rendőr érkezett a sátrához, akik közül egy bemutatkozott és szolgálati igazolványát felmutatta. A rendőrök kb. 30 embert – köztük a panaszost is – igazoltatás alá vonták, ruházatukat átvizsgálták, illetve sátraikban házkutatást tartottak. Az említett rendőri cselekmények délután 17 és este 22 óra között tartottak, amely idő alatt a panaszos és a többi érintett a helyszínt nem hagyhatta el.

b) A panaszos a rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban előadta, hogy jelvényt viseltek a nyakukban, azonban hiányosság volt, hogy nem tettek utalást arra vonatkozóan, mi az intézkedés oka és célja, milyen jogaik vannak az érintetteknek (például a személyi szabadságukban korlátozva vannak-e a helyszínen). A panaszos több ízben rákérdezett az intézkedés okára, azonban kitérő válaszokat kapott (például, hogy nem kötelesek minden információt megosztani a panaszossal). Csak annyit mondtak a rendőrök, hogy „igazoltatás, személyi igazolványt kérek!”

A ruházatátvizsgálás okát sem közölték a rendőrök. A panaszos rövidnadrágot és papucsot viselt. Maga a ruházatátvizsgálás nyílt területen, a rendezvény más résztvevői és számos rendőr szeme láttára történt. Az intézkedés során benyúltak a panaszos zsebébe, ahonnan kivettek mindent, továbbá a cigarettás dobozba és a pénztárcába is belenéztek.

A házkutatást az arról szóló határozat értelmében halaszthatatlan nyomozati cselekményként fogantatosították, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 178. §-a szerinti kábítószerrel visszaélés miatt folytatott nyomozás keretében. A határozat szerint a cselekmény „halaszthatatlanságát” az a körülmény indokolta, hogy „a késedelem a bűnjелеk megsemmisülésével járna”. Összességében egy razzsiát tartott a rendőrség a fesztiválon, ahol rajtaütésszerűen átvizsgált fiatalokat, amely időtartam alatt személyi szabadságukban korlátozta őket, így a panaszost is.

c) A panaszos nem tanúsított ellenállást, együttműködött a rendőrökkel mindvégig. Őt személy szerint nem állították elő, nem indult vele szemben büntető-, illetve szabálysértési eljárás, azonban tanúként beidéztek a rendőrségre.

A rendőrök kényszerítő eszközt nem alkalmaztak senkivel szemben, azonban a helyszínen történt csoportos megjelenésük megfélemlítően hatott, és kérdéseikre kitérő válaszokat adtak. Az intézkedésről jegyzőkönyvet csak az előállított személyeknek adtak. A panaszos külön kérte, ezért órákkal később, hajnalban, amikor a helyi általános iskolába bement, ahol a rendőrök voltak, kapott egy másolatot a házkutatási jegyzőkönyvből.

2) A panaszos álláspontja szerint a panaszolt rendőri intézkedés szükségtelenül és aránytalanul korlátozta a panaszos személyi szabadságot, magánélethez és testi integritáshoz való jogát, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmével is együtt járt az alábbi indokok alapján.

a) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) a ruházat átvizsgálására – az Rtv. által meghatározott célok érdekében – lehetőséget ad a rendőrnek, ám ez a jogosultsága nem terjed ki arra, hogy egy szórakozóhely közönségét, vagy annak egy részét rátekintéssel végrehajtott szelekció alapján, hosszú órákig korlátozva őket személyi szabadságukban, feltartsák. A rendőri intézkedés ilyen módon – megalapozott gyanú nélkül, találmásra történő foganatosítása és feltűnően hosszú időtartama – aránytalan az elérni kívánt bűnüldözési céllal. A tömegesen igazoltatott, vegzált, eljárási jogait érintően tájékozatlan, előállított személyekkel szemben – az önvádra kötelezés tilalma ellenére – a terhelő adatok beszerzése érdekében, feltehetően olyan módszereket is alkalmaztak, amelyek alkalmasak voltak a megfélemlítésre, de nem volt biztosított sem a védelemhez való jog, sem a panaszjog.

Az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa (ma: Alapvető Jogok Biztosa) egy panaszügyben (OBH 1916/2006. szám alatt) megállapította, hogy a „diszkórazzia” – annak eredményéhez képest is – aránytalanul súlyos sérelmet jelentett meghatározatlan számú fiatalnak, akár előállították a gyanú alapján, akár csak vizsgálatra kötelezték őket. Az elvégzett jogalap nélküli vizsgálatok sértették a megalázó bánásmód alkotmányos tilalmát is. Az állam csak abban az esetben korlátozhatja az alapjogokat, ha a legitim célok védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához az is feltétel, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A vizsgált intézkedés sem a hatályos jogszabályoknak, sem az alkotmányos követelményeknek nem felelt meg.”

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. nem biztosít arra lehetőséget, hogy az egy adott közterületen közlekedő, oda belépő vagy onnan kilépő minden személyt különösebb konkrét, törvényben meghatározott ok és cél nélkül igazoltassanak, és még törvényes célból végrehajtott intézkedés sem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés céljával.

A panaszos szerint az igazoltatása szempontjából az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által hozott Gillan and Quinton v. Egyesült Királyság döntése bír komoly jelentőséggel. Az EJEB a hivatkozott ügyben a brit jogi szabályozás egy olyan rendelkezésének értékelését végezte el, amely terrorizmus megelőzése, üldözése miatt teszi lehetővé az igazoltatás, átvizsgálás és fokozott ellenőrzés alkalmazását. (Az említett jogeset tényállása utólag teljesen alaptalannak bizonyuló, fokozott ellenőrzés keretében történt igazoltatásokról szólt. Utóbbi szabály értelme az angol jog szerint, hogy a felhatalmazással érintett területen és időben a rendőr bárkit igazoltathat és átvizsgálhatja a ruházatát, pusztán intuícióra alapozva, nem szükséges semmilyen jogellenes cselekményre vonatkozó ésszerű gyanúval rendelkezni az intézkedés alá vont személlyel kapcsolatban, ami főszabály szerint feltétele az intézkedés jogszerűségének, pusztán annyi kell, hogy az intézkedést olyan tárgyak felkutatása céljából foganatosítsák, amely a terrorizmussal kapcsolatban felhasználható.) Az EJEB két alapjog: az 5. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jog, és a 8. cikkben foglalt magánélethez, privát szférához való jog érintettségét vizsgálta. Az EJEB a határozat

57. pontjában rögzítette, hogy bár az intézkedés rövid ideig tartott, az alatt a kérelmezők teljesen meg voltak fosztva a szabadságuktól, nem távozhattak, kötelesek voltak magukat alávetni az intézkedésnek, és engedetlenség esetén őrizetbe lettek volna vehetők, és bűncselekményt is követtek volna el, amelyért szabadságvesztés büntetés is kiszabható. Ez pedig „indikatív az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott szabadságtól megfosztás megvalósulása tekintetében”.

A panaszbeadvány szerint az intézkedés hozzávetőlegesen öt órán keresztül tartott, tehát egyértelműen hosszabb ideig korlátozták az érintettek személyi szabadságát.

A panaszos hivatkozott továbbá a Foka v. Turkey (No. 28940/95.) ügyre, amelyben az EJEB megállapította, hogy a személyek bármely hatóság által átkutatása, átvizsgálása a magánszférába való beavatkozásnak minősül (85. pont). A bíróság szerint az a tény, hogy a konkrét esetben az intézkedésre nem a magánszférában (lakás), hanem nyilvános térben került sor, csak fokozza a beavatkozás mértékét, mert a nyolc intézkedés alá vont személy számára a vele szemben – ok nélkül – fogatosított intézkedés megalázó és zavarba ejtő lehet. Ez fokozottan igaz akkor, ha olyan intim, személyes tárgy kerül elő az átvizsgálás során, amely jogszerűen tartható birtokban, de közszemlére vagy más általi megismerhetőségének az ember önként nem teszi ki. (A panaszos ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy a B.-i Rendőrkapitányság rendőrei blanketta házkutatási parancsnokkal felszerelve érkeztek és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) vonatkozó szabályai szerint halaszthatatlan nyomozati cselekményként a sátrakban házkutatást tartottak. Tekintettel arra, hogy ez a Be. szerint alkalmazott kényszerintézkedés, a panaszos tudja, hogy a Testületnek nincs hatásköre ennek indokoltságát felülvizsgálni, ugyanakkor az összképhez ez is hozzátartozik.)

Összevetve a fentebb hivatkozott Gillan and Quinton v. Egyesült Királyság ügygel a hatályos magyar szabályozást, megállapítható, hogy az Rtv.-ben biztosított jogkorlátozó lehetőségek alapjogi szempontból korlátozottabbnak minősülnek, míg a brit jog az igazoltatási, ellenőrzési és átvizsgálási hatáskört a terrorizmus elleni harc céljából biztosítja, addig a magyar nemzeti jog a közrendvédelmi és normál bűnüldözési célból is. Így a korlátlan és hatékony jogorvoslással nem támadható jogkorlátozás normatív szinten is a rendőrség mindennapi működésének szerves része. A kifejtett indokok alapján a panaszos álláspontja szerint a vele szemben az Emberi Jogok Európai Egyezményét (a továbbiakban: Egyezmény) sértő jogszabály alapján fogatosított igazoltatás és ruházatátvizsgálás jogellenes, emberi jogot sértő volt. A nemzetközi jog megsértése mellett a magyar jog keretein belül is kirívóan aránytalan, hogy a rendőrség gyakorlatilag teljesen átvizsgálta minden személyes holmiját és öt órán keresztül vonták kényszerintézkedés alá, korlátozva ezzel személyi szabadságát.

b) A panaszos utalt Rtv. 29. és 30. §-aiban szabályozott igazoltatásra és fokozott ellenőrzésre. A szabályozásból következik, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése esetén az intézkedéssel érintett területen tartózkodókat a rendőrök a törvényben meghatározott okból, illetve célból igazoltathatják, ruházatukat átvizsgálhatják: azt, hogy mikor, hol rendeltek el fokozott ellenőrzést, nem kell nyilvánosságra hozni, az intézkedés indokait sem (vagyis azt, hogy egy fokozott ellenőrzés milyen módon és milyen tények alapján igazoltan segíti elő az intézkedés törvényben meghatározott céljának megvalósulását.) De ha mindezeket tudná is az állampolgár, a fokozott ellenőrzéssel szemben a Testület állandó gyakorlata szerint jogorvoslással nem élhet. Amíg az elrendelt fokozott ellenőrzés alapján konkrétan nem fogatosítanak intézkedést, addig az nem érinti konkrét személy jogát, vagy jogos érdekét,

ami pedig az Rtv. 92. §-ában meghatározott feltétele a panasz tételének. (A panaszos azt feltételezte, hogy fokozott ellenőrzés keretében történtek az egyénileg alkalmazott kényszerintézkedések.) A fokozott ellenőrzés indokoltságát pedig szinte lehetetlen bizonyítani, hiszen a körözött személy elfogására való hipotetikus alkalmasság mindig fennáll: mielőtt igazoltatnának valakit, a rendőr nem tudhatja, hogy az illetőt körözik-e (hacsak nincs róla fénykép, ami a magyar rendőri gyakorlatban atipikus). Ezért egy személy létezése önmagában oka az igazoltatásnak, mivel bárki állhat körözés alatt. Ugyanígy a ruházat átvizsgálása előtt nem lehet tudni, hogy az intézkedés alá vont személy tart-e magánál közbiztonságra veszélyes eszközt, ezért a szabályozás alapján a lehető legextrémebb eseteket kivéve (valaki atlétában és rövidnadrágban sétál) soha nem lesz a hatályos szabályok fényében indokolatlan egy igazoltatás, de a ruházatátvizsgálása sem. Egyetlen konkrét példa sem ismeretes arra, hogy egy fokozott ellenőrzés elrendelését valaha bármely szerv jogellenesnek minősítette volna, ami önmagában bizonyítja, hogy nincs vele szemben hatékony jogorvoslat. A törvényi szabályozás által adott felhatalmazás parttalanságának másik aspektusa a konkrét szituációban eljáró rendőr intézkedésével szemben támasztott objektív követelményének a teljes hiánya. A szabályozás ugyanis lényegében csak az intézkedés végrehajtásának módjával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz, azonban az alapjával nem. Nem elfogadható jogalap, hogy egy fesztivál közönségének egy tetszőleges részét kábítószerrel való visszaéléssel gyanúsítják meg mindenféle előzetes, erre utaló megalapozott gyanút igazoló körülmény nélkül. A panaszos álláspontja szerint ezért sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos továbbította a Testület felé a házkutatásról szóló jegyzőkönyvet, a házkutatás elleni panasz elbírálásáról szóló határozatot, illetve a B.-i Járásbíróság felülbírálati indítványt elutasító végzését. A dokumentumok tartalmát a Testület az Állásfoglalás II. részénél ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben konkrétan hat rendőr intézkedett: a R.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály r. zászlós nyomozója, a Sz.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztály r. hadnagy vizsgálótisztje, a Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Felderítő Osztály r. alezredes alosztályvezetője, a Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Technikai Osztály r. főtörzsőr-mester technikusa és r. százados főtechnikusa, valamint a Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Szervezett Bűnözés Elleni Alosztály r. alezredes kiemelt főnyomozója.

2) A Megyei Rendőr-főkapitányság r. ezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbiakat tartalmazza.

a) A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője általános számú határozatával 2015. július 18. és 31. közötti időszakra vonatkozóan a megye teljes közigazgatási területére az Rtv. 30. §-a

szerint fokozott ellenőrzést rendelt el. Erre a fesztivál területén a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények megelőzése és visszaszorítása érdekében volt szükség, mivel az elmúlt években a megyei helyzethez képest a fesztiválon a fesztivál résztvevőivel szemben kiemelkedő mennyiségben intézkedett a rendőrség kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények miatt.

A szolgálati feladatok ellátása során továbbá adatok merültek fel azzal kapcsolatban, hogy a megjelölt helyen kábítószergyanús anyagokkal követnek el bűncselekményeket, ezért vált szükségessé a rendőri ellenőrzés.

b) Az intézkedésnek összesen hét személy volt érintettje, és 48 rendőr vett részt a fesztivál 2015. július 22-ei biztosításában.

A rendezvény biztosításában résztvevő egyéb rendőri erők 2015. július 22-én 17 óra 40 perckor az erdős részen található sátorcsoportot szolgálati kutya alkalmazásával ellenőrzés alá vonták, mivel adatok merültek fel arra, hogy ezen a területen kábítószergyanús anyagokkal követnek el bűncselekményt azáltal, hogy azokat fogyasztják, birtokolják, értékesítik.

c) A panaszossal szemben a helyszínen igazoltatást, ruházat- és csomagátvizsgálást hajtottak végre. A panaszossal szembeni – az Rtv. 30. §-ának (3) bekezdése, illetve a 31. §-ának (1)-(2) bekezdése alapján történt – ruházatátvizsgálást a Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Szervezett Bűnözés Elleni Alosztály r. alezredes kiemelt főnyomozója foganatosította, az nem a Be. 150. §-a szerinti motozás volt.

A helyszínen továbbá egyéb – büntetőeljárással kapcsolatos – eljárási cselekmények is folytak.

Az intézkedés előtt részletesen tájékoztatták a panaszost, hogy bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt kutatják át a sátrakat és vizsgálják át a ruházatot. Azt is közölték, hogy gyanú merült fel arra, miszerint a társaság tagjai kábítószerrel birtokolnak és abból fogyasztottak. A panaszos az intézkedés során végig kérdéseket intézett az eljárást vezető rendőrökhöz, amire mindig kielégítő választ kapott. Azt is közölték vele, hogy az intézkedés célja tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása.

A Testület azon kérdésére, miszerint miért nyúltak a panaszos zsebeibe, és nem engedték meg, hogy a panaszos maga pakoljon ki, a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy a ruházatátvizsgálást a bűncselekmény jellegére és annak sajátosságaira figyelemmel hajtották végre, a kábítószergyanús anyagok ruházatban történő esetleges elrejtésének feltárása érdekében, valamint azok megsemmisítésének lehetőségére tekintettel. A végrehajtó állomány a saját elgondolása alapján, a ruházatátvizsgálás szabályaira tekintettel hajtotta végre a személyek ruházatának átvizsgálását. Ennek végrehajtása szemérem sértés nélkül, kulturáltan, a körülményeket figyelembe véve diszkréten, de határozottan történt. Az intézkedés végrehajtása előtt a panaszos megfelelő tájékoztatása a ruházatátvizsgálással kapcsolatosan megtörtént, felszólításra a zsebben lévő tárgyakat egy ott lévő asztalra kipakolta, ezt követően azonban indokolt volt a ruházata zsebeinek az ellenőrzése is. A helyszínen a ruházatátvizsgálással szemben panasz nem merült fel.

A panaszos sátrát házkutatás keretében – a Be. 149. §-ának (2) bekezdése és a 177. §-a alapján – vizsgálták át, amelyről az azt végrehajtó állomány jegyzőkönyvet vett fel. A panaszos a jegyzőkönyvből kapott egy példányt.

d) A panaszos (ahogy társai is) kifogásolta, hogy a rendőrség az intézkedés során órákig visszatartotta őt a helyszínen. Ezzel kapcsolatban a r. ezredes tájékoztató levele azt tartalmazza, hogy a nyomozás során – mivel több személy esetében bűncselekmény elkövetésének a gyanúja merült fel – minden intézkedés alá vont ruházatát, csomagját és sátrát átkutatták. Ennek végrehajtása a rendőri erők korlátozott száma miatt időt igényelt. A nyomozás eredményes befejezését pedig nagymértékben veszélyeztette volna, ha az intézkedés alá vont személyeket a rendőrség a kényszerintézkedések befejezéséig nem tartotta volna vissza a helyszínen. A házkutatás a panaszossal szemben 17 óra 40 perckor kezdődött, vele szemben kábítószerrel nem foglaltak le. Két személy volt (akik szintén panasszal fordultak a Testülethez), akiknél a házkutatás során kábítószergyanús anyagot találtak, őket a nyomozás során gyanúsítottként hallgatták ki.

A kényszerintézkedésekről készült rendőri jelentések elkészítése időt vett igénybe. A rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak azt is vizsgálnia kellett, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és indokolt volt-e. A hatóság lefoglalást is végrehajtott két személyt érintően, amelyről a határozatot és a jegyzőkönyvet is kellett készíteni. A sátorátvizsgálásokat követően azon személyekkel, akiknek a sátrában befejezték a házkutatást, közölték, hogy az intézkedés befejeződött, szabadon elhagyhatják a helyszínt. A panaszos jelezte, hogy elmenne zuhanyozni. A rendőrök tájékoztatták arról, hogy természetesen elmehet, mert vele szemben nem intézkednek tovább. A panaszos a helyszínről eltávozott, később azonban visszatért.

3) A rendőrség továbbította a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének a Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területére kiterjedő fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló határozatát.

A határozatban a megyei rendőrfőkapitány a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 26. §-ának (2) bekezdés b) pontjában meghatározott jogkörénél fogva az Rtv. 30. §-a, valamint a Szolgálati Szabályzat 26. §-a alapján rendelte el a megyei rendőr-főkapitányság illetékességi területére a fokozott ellenőrzést: 2015. július 18-án 0 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2015. július 31-én 24 óráig.

A fokozott ellenőrzés keretében a rendőri állomány az Rtv.-ben meghatározottak szerint végzi a feladatát, megvédi a közbiztonságot és a közrendet, védelmet nyújt a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető és sértő cselekményekkel szemben. Fellép az illegális migrációval, illetve az illegális migrációhoz kapcsolódó jogsértésekkel, a jogellenesen Magyarországon tartózkodókkal szemben. A közlekedés biztonságának javítása érdekében a járművek műszaki állapotát, a járművek forgalomban részvételének feltételeit, a járművek vezetőit, azok vezetésre képes állapotát és vezetésre jogosultságát ellenőrzi. Ennek keretében igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajt végre. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Kormányrendelet mellékletében felsorolt eszközök megtalálása esetében az abban meghatározottak szerint jár el.

A határozat indokolása szerint a Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területén 2015. július 20. és 27. közötti időszakban nagyobb tömeget vonzó rendezvényt rendeznek meg.

A szervezők tájékoztatása szerint a vendégek a rendezvény helyszínére július 18-ától érkezhetnek, majd előreláthatólag július utolsó napjaiban távoznak.

A megyében a fesztivált harmadszor rendezik meg. Az előző év tapasztalata és a Magyarországon korábban megrendezett hasonló rendezvények kapcsán rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy a rendezvény látogatóinak a célja az önfeledt szórakozás, amely jogsértő cselekményeket is maga után vonhat (pl. a kábítószer fogyasztást).

A rendezvényt nemzetközileg is meghirdették, így a látogatók számos országból érkeznek. A rendezvényen a koncertek, valamint a kulturális események sokszínűségére és a résztvevők várható létszámára és homogén összetételére, továbbá a több száz gépjármű közlekedésére tekintettel szükséges és indokolt a közlekedési rend és a közbiztonság fenntartása, az esetlegesen bekövetkező katasztrófhelyzetekre való gyors és szakszerű – életet, testi épséget és anyagi javakat megóvó – rendvédelmi beavatkozás, reagálás.

Figyelemmel

- a Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területén található települések folyamatos rendőri jelenléttel történő közbiztonsági megerősítésére kiadott tervben meghatározottakra, a települések közbiztonságának megszilárdítására, valamint a közterületen elkövetett jogsértő cselekmények visszaszorítására;
- az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott 21/2008. (OT 11.) ORFK utasításra, az Európai Unióba irányuló illegális migráció útvonalainak rendszeres és visszatérő ellenőrzésének biztosítására és az illegális migráció elleni szűrőháló működtetésére;
- a súlyos bűncselekmények elkövetése miatt körözött személyek hatékony felderítésére, elfogására, továbbá a gépjárművel szállított, bűncselekményből származó, illetve bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használt tárgyak felkutatására;
- a közlekedés rendjének fenntartása, a közlekedésbiztonság javítása, a járművezetők által okozott, illetve részvételükkel bekövetkezett közúti közlekedési balesetek számának csökkenése érdekében, a fokozottan a vezetési képességre hátrányosan ható szer, illetve alkoholos befolyásoltság alatt álló járművezetők, valamint a közlekedés biztonságát súlyosan veszélyeztető szabálysértések elkövetőinek kiszűrése, továbbá a járművek kötelező világításának, továbbá a passzív biztonsági eszközök, a biztonsági öv, a bukósisak, a biztonsági gyermekülések rendeltetésszerű használatának ellenőrzése érdekében

szükségessé vált a rendőri ellenőrzések fokozása.

4) A Megyei Rendőr- főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Felderítő Osztályának r. alezredes megbízott osztályvezetőjének jelentése a fesztivált érintő eseménnyel kapcsolatban az alábbi információkat tartalmazza.

A r. alezredes 2015. július 22-én szolgálati feladatot látott el a kollégáival B. település és annak vonzáskörzetében, amelynek során, 17 óra 40 perc körül megjelentek a fesztivál helyszínén. A pontos helyszín a fesztivál területén belül, az erdős részen volt, a kemping zuhanyzójától kb. 200 méterre. A zuhanyzók mellett a földúton elhaladva a lejtő irányába, bal kézre helyezkedett el egy sátorcsoport, amelynek a megközelítő közepében volt egy olyan sátor, amelynek csak teteje volt. Ebben a sátorban több személy tartózkodott és volt, aki mellette állt vagy ült, akik ránézésre is egy egységes társaságot alkottak, ezen sátor közvetlen közelében gyakorlatilag egymást érintve több sátor is volt.

Később az intézkedés során vált ismertté, hogy a sátrak a központban található sátorban ülő személyek sátrai. Itt jelentek meg a rendőrök és rendőri intézkedést kezdeményeztek.

Az intézkedést az indokolta, hogy a szolgálati feladat ellátása során adatok keletkeztek arra vonatkozóan, hogy a fenti helyen kábítószer gyanús anyagokkal követnek el bűncselekményt, ezért vált szükségessé a rendőri ellenőrzés.

A fentiekre tekintettel megkezdték az ott lévő személyek igazoltatását és a kábítószer gyanús anyagokkal elkövetett bűncselekmények esetén szükséges intézkedések lefolytatását. A r. alezredes emlékezete szerint a panaszos is ezen a területen tartózkodott, de pontosan a személyére nem emlékszik. A Felderítő Osztály állományából az intézkedésben részt vett a Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Szervezett Bűnözés Elleni Alosztály r. alezredes kiemelt főnyomozója és egy r. főtörzsőrmester is, valamint a készített jegyzőkönyvben feltüntetett rendőrök. A helyszíni intézkedéseket az osztályvezető irányította.

Az érintetteket igazoltatták, valamint ruházat- és csomagátvizsgálást fogantatosítottak – a kábítószer gyanús anyagokkal elkövetett bűncselekmények sajátosságait figyelembe véve. Tekintettel voltak arra is, hogy az ilyen jellegű bűncselekménynél a tárgyi bizonyítási eszközök könnyen megsemmisíthetők (például eldobhatók, a földre betaposhatók, lenyelhetők) és viszonylagosan kisméretűek (például egy-egy pakett kábítószer gyanús anyag könnyen elrejtethető a ruházatban). Az állomány figyelmét az osztályvezető az intézkedés elején felhívta, hogy az intézkedés során fokozott figyelemmel legyenek a kábítószer gyanús anyagokkal elkövetett bűncselekményekre jellemző sajátosságokra, különös tekintettel a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatására és megóvására. Legyenek figyelemmel a kábítószer fogyasztása és terjesztése során használatos tárgyakra, eszközökre, például az önzáró tasakokra, a digitális mérlegre, az alufólia csomagocskákra. Ilyen tárgyak az intézkedés során elő is kerültek: az osztályvezető emlékezete szerint digitális mérleg és nagyszámú önzáró tasak volt az egyik sátorban, valamint több kábítószer gyanús anyag.

A személyek ruházatát a jogszabályok megfelelő betartásával vizsgálták át, úgy, hogy az érintettnek a lehető legkisebb sérelemmel járjon. A ruházatátvizsgálásokat az érintett nemének megfelelő személy hajtotta végre, egy, a nyilvánosságtól elzárt sátorban és csak egyértelműen a ruházatra terjedt ki. A ruházatátvizsgálás során motozást nem hajtottak végre. Az átvizsgálást a bűncselekmény jellegére és annak sajátosságaira tekintettel hajtották végre, a kábítószer gyanús anyagok ruházatban történő esetleges elrejtésének a feltárása érdekében, valamint azok a megsemmisítésének a lehetőségére tekintettel (például lenyelés, eldobás). A ruházatátvizsgálások során az érintetteket semmilyen jellegű sérelem nem érte, a helyszínen

panaszt nem tettek. Az intézkedés során emberi méltóságot sértő esetleges negatív bánásmód miatti panaszt senki nem tett.

A ruházat- és csomagátvizsgálás során az egyik hölgnél (, aki a központi sátoztól bal kézre helyezkedett el) az övtáskájában gyanús anyagok voltak, amelyeket a rendőrök megtaláltak; ezeket külön jegyzőkönyvben foglalták le és vele szemben büntetőeljárást is indítottak. Ezt követően a szükséges nyomozati cselekményeket lefolytatták, amelyekről azok végrehajtói jegyzőkönyvet készítettek.

Azon személyek, akikkel kapcsolatban a szükséges intézkedéseket (igazoltatást, ruházat-és csomagátvizsgálást) és nyomozati cselekményeket lefolytatták, és akik esetén nem állt fenn az esetleges bizonyítékok megsemmisítésének veszélye, szabadon mozoghattak és a helyszínt elhagyhatták. Mivel a személyek sátrai és a holmijai az intézkedés helyén voltak, így többen a helyszínen maradtak, ezek közül voltak, akik cigarettáztak, vagy éppen ittak. Volt olyan személy is, aki a helyszínt elhagyta, zuhanyozni ment. Azon személyek esetében, akiknél kábítószergyanús anyagot találtak, a házkutatás menetét és a lefoglalások tényét jegyzőkönyvben rögzítették, és ezt követően előállították őket.

A bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyek a helyszíni nyomozati cselekmények elkövetését követően előállításra kerültek, amelyről minden személy tekintetében külön jelentés készült. Az előállított személyeket átadták a további nyomozati cselekményeket fogantató kollégáknak. Az előállítások és az átadások időpontja a jelentésekben rögzítve van, valamint az átadó és az átvevő személy is. Ezt követően az előállított személyek kísérsben, őrsben, vagy nyomozati cselekményben a helyszínen intézkedő állomány tudomása szerint nem vett részt.

A helyszíni intézkedések – az osztályvezető emlékezete szerint – 20 óra 30 perc körül fejeződtek be azokkal szemben, akiknél valamilyen kábítószergyanús anyag került elő. Azon személyek esetében, akiknél a bűncselekmény elkövetésének a gyanúja nem merült fel, a helyszíni intézkedéseket lényegesen korábban befejezték, azok csak a szükséges ideig tartottak. A személyek igazoltatását, ruházat- és csomagátvizsgálását, illetve a szükséges nyomozati cselekményeket követően, azon személyek, akiket nem kívántak előállítani, szabadon mozoghattak. A helyszíni intézkedés során egy személy nyilatkozott úgy, hogy a házkutatás ténye elleni panaszról a rendelkezésre álló nyolc napon belül fog nyilatkozni. Az osztályvezető nem emlékezett olyanra, hogy az intézkedés során valaki azért panaszkodott, hogy az eljárás sértene az emberi jogait, vagy számára embertelen vagy megalázó volt bármelyik intézkedés. Az intézkedő rendőrök nem jelezték, hogy az ellenőrzés alá vont személyek bármelyike egészségügyi problémára hivatkozott, vagy orvosi segítséget kér. A személyek részéről felmerülő esetleges emberi szükségletek kielégítése a fogantatót nyomozati cselekmény és a biztonsági intézkedések betartása mellett történhetett meg, amellyel kapcsolatosan a helyszínen jelzett panaszról az osztályvezető szintén nem tudott.

5) A Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztálya r. századosának jelentése az alábbi adatokat tartalmazza.

A r. százados a bűnügyi rendőrfőkapitány helyettes utasítására a 2015. július 18. és július 28. között megrendezett rendezvény biztosításával összefüggésben és a B.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán kábítószer birtoklás vétsége elkövetésének a megalapozott gyanúja miatt

folyamatban lévő bűnügyben bejelentett rendőri intézkedésekkel szembeni panaszokat megvizsgálta és az alábbi megállapításokat tette.

A B.-i Rendőrkapitányság munkatársai és a rendezvény biztosításában részt vevő egyéb rendőri erők 2015. július 22-én, 17 óra 40 perckor az erdős részen található sátorcsoportot szolgálati kutya alkalmazásával ellenőrzés alá vonták, mivel adatok merültek fel arra, hogy a fenti területen kábítószer- és kábítószer-anyagokkal követnek el bűncselekményeket azáltal, hogy ezen anyagokat fogyasztják, birtokolják, értékesítik.

Ezen ellenőrzés alkalmával halaszthatatlan nyomozási cselekményként házkutatást folytattak le öt személy (köztük a panaszos) sátrában, akik a kényszerintézkedés ténye ellen panaszt jelentettek be. A ruházat- és csomagátvizsgálás ellen további egy személy is panaszt jelentett be. A rendőrség egy hetedik személyt is intézkedés alá vont, aki az intézkedés ellen nem jelentett be panaszt.

A r. százados hivatkozott a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének általános számú, a fesztivál nyílt rendőri biztosítására kiadott biztosítási tervére, amelyben 2015. július 18. és 31. közötti időszakra vonatkozóan a megye teljes közigazgatási területére az Rtv. 30. § szerinti fokozott ellenőrzést rendelt el.

A rendezvény biztosítását a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetői törzs felállításával irányította és azt a megyei rendőr-főkapitányság helyi szerveinek, valamint a társhatóságoknak a bevonásával hajtották végre. Bűnüldözési célként határozták meg a kábítószer-kereskedelem és a hozzá kapcsolódó kábítószer birtoklása bűncselekmények, a kábítószer fogyasztás megelőzését és felderítését, amely feladat megvalósítása a rendőrség bűnügyi szolgálati ágának intézkedéseit igényelte.

A rendőri intézkedéssel érintett személyek panaszbeadványukban előadták, hogy érzésük szerint a rendőrség eseti jelleggel választotta ki őket a rendőri intézkedés célszemélyeként és csak egy razzia jellegű ellenőrzést folytattak le a helyszínen. A nyomozás iratait a rendőr megvizsgálta, amely alapján megállapítható, hogy a rendőrség 2015. július 22-én nem egy razziát, hanem az érintettekkel szemben célzott intézkedést folytatott le, ugyanis az intézkedés alá vont személyekkel összefüggésben konkrét bűncselekmény elkövetésével kapcsolatos adatok, azaz bűncselekmény gyanúja merült fel. A ruházat-, csomag-, és sátorátvizsgálás azt a célt szolgálta, hogy a megalapozott gyanút a rendőrség tárgyi bizonyítási eszközök felkutatásával megállapítsa, vagy kizárja. A rendőri intézkedések és a Be. szerinti kényszerintézkedések és a nyomozati cselekmények eredménye alapján két személyt gyanúsítottként hallgattak ki, míg a többieket – mivel bűncselekmény elkövetésének a megalapozott gyanúját kizárták – tanúként hallgatják meg.

A 2015. július 22-én 17 óra 40 perckor az erdős részen található sátorcsoport ellenőrzése során a rendezvénybiztosításban közreműködő személyi állománynak bűncselekmény elkövetése gyanújának észlelése esetén törvényben rögzített kötelezettsége volt intézkedést kezdeményezni az Rtv. 13. §-a alapján, ezért a bűncselekmény helyszínén tartózkodókat az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták, majd halaszthatatlan nyomozási cselekményként az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja és az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatott személyek sátrát az intézkedéssel érintettek jelenlétében házkutatás keretében átvizsgálták. Az Rtv. 30. §-ának (3) bekezdése alapján az intézkedés alá vont

személyek esetében ruházat- és csomagátvizsgálásra került sor. A bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsíthatóvá vált két személyt az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján fogták el, és a település általános iskolájában felállított kihelyezett vezetési pontra állították elő, majd gyanúsítottként hallgatták ki.

A panaszos azon kifogásával összefüggésben, miszerint a rendőrség az intézkedés során órákig visszatartotta őt a helyszínen, a r. százados jelentése az Állásfoglalás II. rész 2) pontjában írtakkal egyező tartalmú, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekintett. A két személy előállítása során az Rtv. VI. fejezete szerinti kényszerítő eszközt nem alkalmazták. Az intézkedéssel érintett további hat személyt a büntetőeljárás során tanúként idézték.

A r. százados megállapítása szerint a Megyei Rendőr-főkapitányság a közrendvédelmi, közbiztonsági és bűnüldözési feladatait eredményesen hajtotta végre, amivel szemben az intézkedés alá vontak panaszt terjesztettek elő. A panasz elbírálására jogosult illetékes szerv az előterjesztett panaszokat megalapozatlannak találta és azokat elutasította, egyúttal megállapította, hogy a lefolytatott rendőri intézkedések törvényesek és arányosak voltak.

A jelentésben ugyanakkor a r. százados megjegyezte, hogy a bűnügyben előterjesztett panaszok esetében megalapozottan feltehető, hogy egy irányított panaszszorozat valósult meg – a panaszok egy időben érkeztek és szó szerint ugyanazt tartalmazzák –, amelyet egy civil szervezet médiában való megjelenése, hírverés céljából felkarolt. A panaszosok jelentős részben – kivéve egy személyt – személyüket érintő konkrét jogsérelemlről nem számoltak be, a panaszok csak általános megállapításokat és feltételezéseket tartalmaznak.

6) a) A panaszossal szemben végrehajtott házkutatásról szóló jegyzőkönyv szerint a házkutatást 17 óra 10 perc (egy másik helyen 17 óra 40 perc szerepel a dokumentumban kezdő időpontként) és 17 óra 50 perc között hajtották végre.

A házkutatást a Btk. 178. §-ának (6) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő, kábítószer fogyasztásával csekély mennyiségű kábítószer fogyasztás céljából megszerzésével, tartásával elkövetett kábítószer birtoklása vétségének megalapozott gyanúja miatt, folyamatban lévő eljárásban tartották – a Be. 149. §-ának (1) bekezdése, 150. §-ának (1) bekezdése és 151. §-ának (1) bekezdés alapján. A házkutatást a Be. 177- §-a alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményként foganasították. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy nyolc napon belül eldönti, a halaszthatatlan nyomozási cselekménnyel szemben panasszal él-e. A nyomozó hatóság eljáró tagja az eljárási cselekmény elrendeléséről szóló határozatot a panaszossal szóban közölte, és a határozat egy példányát részére átadta. A panaszos ezek megtörténtét aláírásával tanúsította.

Az eljáró hatóság tagja a házkutatás kezdetén a panaszossal közölte a Be. 149. §-ának (4) bekezdése alapján a nyomozási cselekmény célját, majd ezt követően felszólította őt, hogy a keresett dolgot adja elő. Az eljáró figyelmeztette az érintettet, hogy az átadás megtagadása nem akadályozza annak, hogy a keresett dolgot házkutatással megszerezzék. Ezt követően a panaszos nem tett eleget a felszólításnak, ezért házkutatást, mint eljárási cselekményt folytattak le vele szemben. A házkutatás eredményre nem vezetett.

b) A panaszos panaszt tett a házkutatás ténye ellen. A B.-i Járási Ügyészség a panaszt érdemben elbírálta, és azt határozatával elutasította. Az ügyészség a nyomozati iratokat

felülvizsgálta és megállapította, hogy a rendőrség mint nyomozó hatóság törvényesen járt el, amikor a panaszosnál házkutatást fogatosított. A kényszerintézkedéstől – a rendelkezésre álló adatok, így különösen az adatgyűjtés során beszerzett adatok szerint – a bűncselekmény nyomainak felderítése, bizonyítási eszközök megtalálása volt várható, továbbá a késedelem a bűnjel(ek) megsemmisülésével járhatott volna. A kényszerintézkedés elrendelésének törvényi feltételei fennálltak, végrehajtása is a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően történt.

c) A panaszos az ügyészség panasz elbírálásáról szóló határozatával szemben felülbírálati indítványt terjesztett elő. A B.-i Járásbíróság a jogorvoslatot mint alaptalant végzésével elutasította. A bíróság teljes egészében osztotta az ügyészség határozatában kifejtett jogi álláspontot. A nyomozó hatóság tagjai jogszerűen hajtották végre az házkutatást, mivel a rendelkezésre álló adatok szerint a területen kábítószerrel összefüggő tevékenység folyt. „Közismert tény a ... megyei bűnüldöző hatóságok előtt, hogy az évente megrendezésre kerülő fesztivál területén rendszeresen követnek el kábítószerrel összefüggő bűncselekményeket: évente 20-30 büntetőeljárás indul, amely felölel mind fogyasztói típusú, mind kereskedői típusú elköveti magatartásokat. Ilyen körülmények között semmi meglepő nincs abban, hogy a nyomozó hatóság nagy erővel készül ezen rendezvényekre mind bűnmegelőzési, mind bűnfelderítési céllal. Aki ilyen rendezvényen vesz részt, számolnia kell azzal, hogy ellenőrzés alá vonhatják, a nyomozó hatóság tagjainak erre jogszabályi felhatalmazásuk van. Minden alap nélkül hivatkozik a beadvány előterjesztője arra, hogy 'a tömeges jogkorlátozás eredményeként kis jelentőségű bűncselekményeket tártak fel'. Erről neki információja nincs, nem is lehet, a bűncselekmények tárgyi súlyának megítélése pedig nem az ő feladata. Olyan társadalmi környezetben, ahol egyesek olyan szerekekkel kereskednek, amelyek elfogyasztása kis mennyiségben is halált okozhat, az ilyen típusú cselekmények bagatellizálása nem szerencsés kívülálló személyek részéről”. A bíróság megállapítása szerint a nyomozó hatóság panaszossal szembeni intézkedése törvényes volt.

7) A Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Szervezett Bűnözés Elleni Alosztály r. alezredes kiemelt főnyomozója a Testület felvilágosítás kérése alapján jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedés részleteiről.

A r. alezredes a jelentésében előadta, hogy parancsnoki utasításra jelent meg az intézkedés helyszínén. A jelenlévő személyekkel – a napszakknak megfelelő módon köszönést, és a szolgálati igazolványának felmutatását (amelyet végig jól láthatóan a ruházatán viselt követően – közölte a nevét, és hogy rendőrségi intézkedést fognak végrehajtani kábítószergyanús anyagok és közbiztonságra veszélyes eszközök felkutatása végett. Az intézkedés megkezdésekor tájékoztatta az eljárás alá vont személyeket, így a panaszost is, hogy mit fognak végrehajtani, milyen sorrendben, majd kérte az együttműködésüket a gyors és kulturált végrehajtás érdekében. A jelenlevők ezt megértették és biztosították együttműködésükről.

Ezután a jelenlévőket igazoltatták, a körözési rendszerben ellenőrizték őket, majd ruházat- és csomagátvizsgálást hajtottak végre, amely kiterjedt a ruházatokra és a szabadterben lévő csomagjaikra is. A ruházatátvizsgálás során a r. alezredes átvizsgálta a vele azonos nemű személyek testén viselt ruházatát, a panaszosét is, és kérte, hogy a zsebeikből pakoljanak ki egy ott lévő asztalra. Miután ez megtörtént – mivel a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekre jellemzően az esetleges fellelhető tárgyi bizonyíték könnyen elrejthető a ruházatban – szükséges volt a ruházat zsebeinek ellenőrzése is. A gumikesztyűben, szeméremértés nélkül, kulturáltan, a körülményeket figyelembe vevő diszkréten, de

határozottan végrehajtott ruházatátvizsgálással szemben az ott jelenlévők nem panaszkodtak, végig nyugodtak és együttműködők voltak. A személyekkel szemben végrehajtott igazoltatást és átvizsgálást követően szükségessé váló további nyomozati cselekményekre – házkutatás végrehajtására – ezt követően került sor. Ezek végrehajtásáig ezen személyek nem hagyhatták el a helyszínt, de akikkel szemben nem volt szükség további intézkedésre, szabadon távozhattak.

8) A Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Felderítő Osztályának r. alezredes megbízott vezetője a Testület felvilágosítás-kérése alapján jelentést készített a feszített érintő intézkedésekről, amely az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

a) Megismételte a r. alezredes, hogy a helyszínen foganatosított rendőri intézkedések során igazoltatást, ruházat- és csomagátvizsgálást hajtottak végre, és büntetőeljárás keretében házkutatást foganatosítottak.

b) A panaszossal szembeni ruházat- és csomagátvizsgálást a vele szemben intézkedő rendőr hajtotta végre. A végrehajtó állomány a saját elgondolása alapján, a ruházatátvizsgálás szabályaira tekintettel hajtotta végre a személyek ruházatának átvizsgálását. A r. alezredes minden egyes ruházatátvizsgálás során nem volt jelen, ezért arra vonatkozóan nem tud nyilatkozni, hogy a panaszos zsebébe belenyúltak-e vagy sem. Attól, hogy az intézkedés alá vont személy azt nyilatkozza, nem találhatóak nála bűncselekményből származó tárgyak, attól még az intézkedő rendőrnek meg kell győződnie arról. Ezért indokolt a személyek ruházatának ilyen módon történő átvizsgálása is. A helyszínen tapasztaltak alapján, a ruházatátvizsgálásokat a nagy nyilvánosságtól elkülönülten hajtották végre, ezért a r. alezredes szerint az érintetteket semmilyen jogsérelem nem érthette.

c) A személyek ruházatának helyszíni átvizsgálását az állomány a kábítószergyanús anyagokkal elkövetett bűncselekmények sajátosságaira figyelemmel hajtotta végre, különös tekintettel arra, hogy az ilyen jellegű bűncselekményeknél a tárgyi bizonyítási eszközök könnyen megsemmisíthetőek és viszonylag kis méretűek. Az osztályvezető az intézkedés kezdetén felhívta az állomány figyelmét arra, hogy az intézkedés során fokozott figyelemmel legyenek a kábítószergyanús anyagokkal elkövethető bűncselekményekre jellemző sajátosságokra, különös tekintettel a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatására és megóvására; legyenek figyelemmel a kábítószer fogyasztása és terjesztése során használatos tárgyakra, eszközökre, például önzáró tasakokra, digitális mérlegre, alufólia csomagocskákra.

d) A panaszos és a többi intézkedés alá vont személy tekintetében a foganatosított intézkedésekről (igazoltatás, ruházat- és csomagátvizsgálás, házkutatás), azok céljáról az azt foganatosító személyek a szükséges tájékoztatást megadták. Közölték az érintettekkel, hogy hogy mit fognak végrehajtani, és kérték annak során a közreműködésüket. Az érintettek a közlést megértették és együttműködő magatartást tanúsítottak. A r. alezredes emlékezete szerint közölték velük a rendőrök, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt intézkednek velük szemben, illetve felhívták figyelmüket, hogy az esetlegesen bűncselekményből származó tárgyakat adják elő, különös tekintettel a kábítószergyanús anyagok vonatkozásában. A házkutatás során arról az érintett részletes tájékoztatást kapott, a r. alezredes osztályvezető emlékezete szerint azzal összefüggésben úgy nyilatkozott, hogy nyolc napon belül dönti el, a házkutatás ténye ellen panasszal él-e. A jogaira történő tájékoztatást a jegyzőkönyvön feltüntették.

9) A R.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály r. zászlós nyomozója a Testület felvilágosítás-kérése alapján szintén nyilatkozott. A r. zászlós jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A kérdéses napon a Megyei Rendőr-főkapitányság Felderítő Osztályával közösen hajtott végre szolgálatot a fesztiválon. A helyszínen felmerült a gyanúja annak, hogy az intézkedés alá vont területen kábítószergyanús anyagot fogyasztanak, terjesztenek, illetve birtokolnak.

Az intézkedést 17 óra körül kezdték meg, amely kezdetekor közölték, hogy a rendőrség hivatásos állományú tagjai és rendőri intézkedés alá vonnak mindenkit és ruházatátvizsgálást, valamint házkutatást fognak végrehajtani – közbiztonságra különös veszélyt jelentő eszközök és kábítószer tekintetében. Az intézkedés során, annak befejezéséig a rendőrségi jelvény végig látható volt.

A házkutatás helyszíne egy kerti sátor volt, amely alatt és mellett ültek az eljárás alá vont személyek, továbbá öt hálóhelyül szolgáló sátor volt felállítva. A ruházatátvizsgálást követően a kerti sátor alatti terület és az öt darab sátor átvizsgálása megtörtént, amely hosszú időt vett igénybe. A sátorátvizsgálásokat követően azon személyt, akinek a sátrában befejezték a házkutatást, tájékoztatták, hogy velük szemben az intézkedést befejezték, így a helyszínt szabadon elhagyhatják. A panaszos jelezte, hogy elmenne zuhanyozni, akinek mondták, hogy természetesen elmehet, mivel vele szemben az intézkedést befejezték, így ő elment az intézkedés helyszínéről, ahová egyébként később visszatért. A többi személy továbbra is ott ült a kerti sátor mellett.

A panaszos sátrát átkutatták, és kérésére – mivel azt a tájékoztatást adta, hogy allergiás a kutyákra – a kábítószer kereső kutya alkalmazásától eltekintettek.

10) A Sz.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály r. alezredes vezetője meghallgatta a Sz.-i Rendőrkapitányság r. hadnagyát, aki az alábbiak szerint nyilatkozott.

A panaszost az intézkedés előtt részletesen tájékoztatták, hogy bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt vizsgálják át a sátrakat és a ruházatot. Azt is közölték vele, miszerint gyanú merült fel arra, hogy a társaság tagjai kábítószerrel birtokolnak és abból fogyasztottak. A r. hadnagy a panaszosra konkrétan emlékezett, mert az intézkedés során végig kérdéseket intézett az eljárást vezető rendőrökhöz, amire mindig kielégítő választ kapott.

A sátrát kábítószer kereső kutya igénybevételével kutatták át. A sátor átkutatása során bűncselekményre utaló tárgy, eszköz, anyag nem került elő. A r. hadnagy arra is emlékezett, hogy a panaszos a jegyzőkönyv egy példányát megkapta. Az érintetteket egyébként részletesen tájékoztatták, kérésükre külön felvilágosítást is kaptak az intézkedéssel és a várható eljárási cselekményekkel kapcsolatban.

11) A Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Technikai Osztály r. főtörzsőrmester kutyavezetője és r. százados bűnügyi technikus a Testület felvilágosítás-kérése alapján az alábbi jelentést készítette.

A két rendőr a kérdéses napon 8 óra és 20 óra között látott el bűnügyi technikus, illetve kábítószer kereső szolgálati kutyás szolgálati feladatot, amikor 17 óra 30 körül utasítást kaptak arra, hogy vonuljanak szolgálati gépkocsival, illetve a kábítószer kereső kutyával a Fesztivál területére, mivel több helyszínen és több személlyel szemben intézkedtek.

A r. főörzsőrmester és a r. százados a szolgálati kutyával csomagok, sátrak átvizsgálását hajtották végre, és amikor az eredményes volt, az előkerült kábítószeranyagokat lefoglalták, tesztelték és dokumentálták. Ezek során ruházatátvizsgálást ők nem hajtottak végre.

III.

A panaszos sérelmezte azt, hogy a fesztivál helyszínén felállított sátrában a rendőrség házkutatást tartott.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal a hatáskörét megállapító, az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésére. Eszerint: az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is csak azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései mellett figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz., 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettese a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és

a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92-93/B. §-ai tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A házkutatás a rendőrség mint nyomozó hatóság által, és jelen esetben halaszthatatlan nyomozati cselekményként végrehajtott kényszerintézkedése volt. Ennek tekintetében a Be. 195. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a panaszosnak lehetősége volt panaszt előterjeszteni a házkutatással szemben, amivel élt is (illetve a legtovább elment a nyomozás során igénybe vehető jogorvoslatok tekintetében, mivel felülbírálati indítványt is előterjesztett).

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület hatáskörének hiányára figyelemmel nem vizsgálhatta felül a panaszossal szemben a sátrában foganatosított házkutatás indokoltságát és jogszerűségét.

IV.

A panaszos sérelmezte beadványában az igazoltatást, az intézkedések okának és céljának közlése elmulasztását, a felvilágosítás-adás hiányát, a vele szemben végrehajtott átvizsgálást és annak módját (nyílt területen, mások szeme láttára történt végrehajtást, illetve a zsebbe nyúlást). Kifogásolta továbbá a rendőrség félelemkeltő létszámát, azt, hogy a rendőrség őt indokolatlanul korlátozta a személyi szabadságában, továbbá azt is, hogy jegyzőkönyvet külön kérésére adtak át, órákkal az intézkedést követően.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként a rendőrség intézkedési kötelezettségét, illetve a panaszos igazoltatásának jogszerűségét és indokoltságát vizsgálta.

a) Az Rtv. 1. §-ának (2) 1., 3. és 5. pontjai értelmében a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyron visszaszerzését; ellátja a közbiztonságra veszélyes egyes eszközök és anyagok előállításával, forgalmazásával és felhasználásával kapcsolatos hatósági feladatokat”; illetőleg ellátja a közterület rendjének fenntartásával kapcsolatos rendészeti feladatokat.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Ezzel kötelezettséggel szoros összefüggésben az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-ának (1) bekezdése értelmében továbbá a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint, ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt.

b) Tekintettel arra, hogy a rendőrség tájékoztatása szerint fokozott ellenőrzés volt érvényben a kérdéses időpontban és helyszínen, a Testület utal az Rtv. 30. §-ában szabályozott fokozott ellenőrzésre is.

Az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. Az Rtv. 30. §-ának (3) bekezdése kimondja továbbá, hogy a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

Fokozott ellenőrzésre vonatkozó szabályokat rögzít a Szolgálati Szabályzat 26. §-a: fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják. Fokozott ellenőrzés végrehajtását a) az ország egész területén vagy több megye

illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, b) illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi vagy a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá c) a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Készenléti Rendőrség parancsnoka vagy a Terrorelhárítási Központ főigazgatója rendelheti el. Az államhatár őrzése (a továbbiakban: határőrizet), a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása érdekében fokozott ellenőrzést rendelhet el az országos rendőrfőkapitány, a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány, a határrendészeti kirendeltség vezetője és a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója. A tervezett fokozott ellenőrzést a jogosult vezető előzetesen szükség szerint, az elrendeltet pedig a végrehajtását követően szolgálati előjárójának jelenti.

c) Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

d) A Testület már többször kifejtette, hogy a fokozott ellenőrzésre vonatkozó szabályozás akkor lehet alapjogi szempontból elfogadható, ha azt szűken értelmezzük, olyan módon, hogy az Rtv. 30. §-ában konkrét bűnelkövetőről és a közbiztonságot veszélyeztető, kellő konkrétsággal meghatározható cselekményről és eseményről, illetve annak közvetlen veszélyéről kell szólnak lennie, továbbá a rendőri szerv vezetője csak a konkrétan meghatározható bűnelkövető elfogásához, illetve a konkrétan meghatározható közbiztonsági veszély megakadályozásához szükséges időre és helyszínre rendeli el a fokozott ellenőrzést.

Csak ilyen feltételekkel indokolható az intézmény által biztosított széleskörű háttér-felhatalmazás, nevezetesen az, hogy a fokozott ellenőrzés hatálya alatt a ténylegesen intézkedő rendőröknek már nem kell egyedileg mérlegelniük az intézkedés körülményeit: bárkit igazoltathatnak (illetve igazoltatniuk kell), aki az adott helyen tartózkodik, függetlenül attól, hogy személyes magatartásával okot ad-e erre.

Ez az értelmezés és megközelítés egyeztethető össze a panaszos által a beadványában is hivatkozott, az EJEB által a Gillan és Quinton v. Egyesült Királyság ügyben hozott ítéletével (ügyszám: 4158/05), amely ellentétesnek találta az Egyezményvel azt a brit jogszabályt (és az annak alapján foganatosított konkrét intézkedést), amelynek értelmében a terrorizmus elleni harc keretében a brit rendőrök gyakorlatilag bárkit megállíthatnak és ellenőrizhetnek. A kérdéses döntés 83-87. pontja szerint „további aggályra ad okot az adott rendőrré ruházott diszkréció széles volta. [...] A döntés [...] kizárólag az érintett rendőr »megérzésén«, »szakmai intuícióján« alapul [...]. Nem kell bármiféle ésszerű gyanú létét igazolnia, sőt az sem szükséges, hogy valamiféle szubjektív gyanút érezzen a megállított és átvizsgált személlyel kapcsolatban. [...] Az EJEB megjegyzi, hogy az előjáró felhatalmazhat bármely egyenruhás rendőrt, hogy az általa megjelölt területen belül megállítson és átvizsgáljon bármely járókelőt, »amennyiben ez valamely terrorcselekmény megelőzése érdekében célszerűnek látszik«. [...] A felhatalmazáshoz nincs szükség arra, hogy az intézkedés »szükséges« legyen, tehát nem nyílik lehetőség az arányosság vizsgálatára sem. [...] Az EJEB összességében úgy véli, hogy a [kérdéses jogszabályban adott] felhatalmazás nincs megfelelő

részletességgel meghatározva, és nincsenek meg a kellő garanciák az önkényes alkalmazás ellen sem.”

A fokozott ellenőrzéssel szemben az Rtv. 29. §-a általánosabban megfogalmazást ad: nincs a rendőri szerv vezetőjének döntéséhez kötve és lényegesen több és kevésbé konkrét indok (pl. általános „bűnmegelőzési cél”) alapján teszi lehetővé az igazoltatást. Ennek ellensúlyaként viszont az e törvényhely alapján végrehajtott igazoltatás jogszerűségéhez az szükséges, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés alá vont személy magatartásával, az eset konkrét körülményeivel meg tudja indokolni, miért tartotta szükségesnek az adott helyen és időpontban az adott személy személyazonosságának megállapítását.

Jelen esetben a rendőrség tájékoztatása alapján a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője fokozott ellenőrzést rendelt el a megye területére, amely a kérdéses napon is érvényben volt. 2015. július 18-tól a szükséges ideig, de legfeljebb július 31-ig, figyelemmel arra, hogy a fesztivált megelőző napokban már megérkezik a fesztivál közönség egy része, illetve, hogy a korábbi évek tapasztalatai szerint a kábítószergyanús termékek előállítása, fogyasztása és terjesztése az eseménnyel összefüggésben nagyszámban fordult elő. Többek között ezen bűncselekmények megelőzése, felderítése, az elkövetők felelősségre vonása érdekében történt a fokozott ellenőrzés elrendelése.

A rendőri jelentések továbbá azt tartalmazzák az intézkedés indokaként, hogy adat merült fel, hogy a kemping területén tartózkodó később intézkedés alá vont személyek vélhetően kábítószer jellegű anyagot tartanak magunknál.

Az intézkedés jogalapjaként a kapitányságvezető tehát egyértelműen az Rtv. 30. §-át jelölte meg, míg más rendőrségi jelentésekben a bűncselekményi gyanú alapján az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdését jelölték meg.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség által a panasz tárgyává tett konkrét intézkedés alapjaként megjelölt fokozott ellenőrzés ezen – a fentiekben kifejtett – jogszabályi kritériumoknak megfelelt (konkrét bűncselekmény elkövetői körének egy konkrét helyen történő felkutatása – fesztivál területén található kábítószeres bűncselekmény elkövetőinek felderítése), ezért a Testület a panaszolt intézkedést a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított igazoltatásként vizsgálta. A fokozott ellenőrzést elrendelő határozat tehát feljogosította az intézkedő rendőröket, hogy a közrend védelme érdekében, a bűnmegelőzésre és bűnüldözési érdekre tekintettel derítsék fel a tudomásukra hozott, általuk észlelt jogellenes cselekményeket. Ennek keretén belül, a fokozatosság és arányosság elvére tekintettel igazoltathatják az intézkedők a személyeket, átvizsgálhatják ruházatukat, csomagjaikat, gépjárműveiket.

A fentiekre tekintettel a Testület megállapítása szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatást a rendőrség – az illetékességi területén a megyei rendőrfőkapitány által kiadott – fokozott ellenőrzés felhatalmazása alapján hajtotta végre és nem, mint külön intézkedéseket.

Erre figyelemmel a Testület megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés helyszínén és időpontjában érvényben lévő fokozott ellenőrzés kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrségnek a panaszos igazoltatásához. Erre tekintettel a

panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

2) A panaszos sérelmezte a ruházatátvizsgálást és annak módját is: nevezetesen, hogy nem elégedtek meg a rendőrök azzal, hogy a panaszos kipakolt a zsebeiből, abba belenyúltak és kivettek onnan tárgyakat.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök arról számoltak be, hogy ezen intézkedés végrehajtása gumikesztyűben, szeméremérsítés nélkül, kulturáltan, a körülményeket figyelembe véve diszkréten, de határozottan történt. A panaszos felszólításra a zsebben lévő tárgyakat egy asztalra kipakolta, ezt követően azonban indokolt volt a ruházata zsebeinek ellenőrzése is – a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekre jellemző, az esetleges fellelhető tárgyi bizonyíték könnyű elrejtése miatt. A Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Felderítő Osztályának r. alezredes megbízott vezetője ugyanakkor úgy nyilatkozott, nem emlékszik rá, hogy a panaszos zsebeit is átvizsgálták, ezért arra vonatkozóan nem tud nyilatkozni, hogy a panaszos zsebébe belenyúltak-e vagy sem. A rendőrség álláspontja szerint hiába nyilatkozott úgy a panaszos, hogy nem található nála bűncselekményből származó tárgy, attól még az intézkedő rendőrnek meg kell győződnie arról (mivel ezek tárgyi bizonyítási eszközök könnyen megsemmisíthetők, illetve kis méretűek). A ruházatátvizsgálást a nagy nyilvánosságtól elkülönülten hajtották végre, az jogsérelmet nem okozott.

A ruházatátvizsgálásnál a rendőrök szintén a fentebb már hivatkozott Rtv. 30. §-át jelölték meg jogalapként.

A Testület álláspontja szerint a Rtv. 30. §-a szerinti ruházatátvizsgálásra – akárcsak az igazoltatásra – megfelelő jogszabályi felhatalmazást adott a fentebb részletezett fokozott ellenőrzés elrendelése. A foganatosított átvizsgálás módja tekintetében a Testület utal arra, hogy meg kell különböztetni az Rtv. 30. §-a és az Rtv. 26. §-ának (4) bekezdése szerinti ruházatátvizsgálást a Be. 150. §-a szerinti motozástól. Míg a ruházatátvizsgálás foganatosításához elegendő az ún. egyszerű gyanú vagy a fokozott ellenőrzés elrendelése, addig a motozáshoz valamennyi esetben a nyomozás elrendeléséhez szükséges alapos gyanú fennállta szükséges. További különbség, hogy ruházatátvizsgálás csak az intézkedés alá vont ruházatának és a közvetlen felügyelete vagy rendelkezésére álló csomagjai, tárgyai átvizsgálására terjed ki, míg a motozás a test átvizsgálását is jelenti.

Az Rtv. 30. §-ának (2) bekezdése eszerint a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében – egyebek mellett – csomagot átvizsgálhat. Az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint az Rtv. alkalmazásában ruházat: az intézkedéssel érintett személy testén viselt, illetőleg az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházat, csomag és tárgy.

A motozás szabályait a Be. 150. §-a tartalmazza. A motozás bizonyítási eszköz vagy elkobozható, illetőleg vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálása céljából a terhelt és az olyan személy ruházatának és testének átvizsgálása, akiről megalapozottan feltehető, hogy bizonyítási eszközt vagy elkobozható, illetőleg olyan dolgot tart magánál, amely vagyoneklobzás alá eshet. A motozás során a motozás alá vont személy rendelkezése alatt álló csomag és más tárgy is átvizsgálható. Motozást az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendel

el. Ha a motozást az ügyész rendeli el, végrehajtásához a nyomozó hatóságot veszi igénybe. Ha a motozás célja meghatározott dolog megtalálása, az érintettet előbb fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át, ha a felszólításra a keresett dolgot előadja, a motozástól el kell tekinteni. Az érintett testének átvizsgálását csak a megmotozottal azonos nemű végezheti, és a motozásnál csak ilyen személy lehet jelen. E rendelkezés nem vonatkozik a motozásnál közreműködő orvosra. A motozásnál jelen lehet a motozás helyszínén tartózkodó, az érintett által megnevezett személy, kivéve az olyan személyt, akinek a jelenléte a nyomozás érdekeit veszélyezteti.

A ruházatátvizsgálás kivitelezésének módjáról az Rtv. csak szükségsváuan rendelkezik, az Rtv. 31. §-a szerint a ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.

Megemlítendő továbbá, hogy a rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008 (OT 10.) ORFK utasítás 6.4. alatt a ruházat átvizsgálásról azt írja, hogy végrehajtható az átvizsgált személy bevonásával, vagy anélkül. Az átvizsgálást végző rendőrnek stabil, biztonságos testtartása legyen. A ruházatot ne ütögessék, hanem simítással, esetleges gyűrögetéssel vizsgálják át, fokozott figyelemmel a rejtett eszközökre. Először az ellenőrzött személy által közvetlenül elérhető testzónákat vizsgálja át a rendőr, és ahol feltehetően fegyver vagy veszélyes tárgy rejthető el. Az átvizsgálást biztosító rendőr közvetlen közelben helyezkedjen el, lehetőleg tanúk jelenlétében történjen. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a ruházatátvizsgálás csak a jogszabályban előírt feltételek fennállása esetén és módon foganatosítható, az intézkedés alá vont személy emberi és állampolgári jogait csak a szükséges mértékben korlátozhatja, és tilos indokolatlan fájdalmat okozni, kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmódot alkalmazni. Az utasítás képes ábráin valamennyi esetben az intézkedés alá vont személy ruházatának átvizsgálása akként zajlik, hogy a ruha az intézkedés alá vonton van, majd azt végigtapogatja a rendőr.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Ugyanakkor ez a korlátozás nem lépheti át azt a mértéket, amely már az érintett emberi méltóságának indokolatlan sérelmét vonná magával.

A panaszos nadrágjának zsebeibe történő belenyúlással a rendőrök nem érintkeztek közvetlenül a testtel. A nadrág zsebeinek kívülről történő végigsimításán túlmenően az abba való belenyúlás a bűncselekmény, illetve az ahhoz kapcsolódó esetlegesen felmerülő bizonyítási eszközök jellegére tekintettel nem lép túl a ruházatátvizsgálás fogalmán. **A Testület megállapítása szerint a rendőrség által megjelölt indokot, nevezetesen azt, hogy az ilyen bűncselekményeknél a tárgyi bizonyítási eszköz könnyen megsemmisíthető, illetve elrejthető, elfogadta. Megállapítása szerint a ruházatátvizsgálással nem sérült a panaszos személyi integritáshoz, és emberi méltósághoz való alapvető joga.**

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem közölték az intézkedések okát és célját, illetve nem adtak felvilágosítást jogaikról.

a) Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles

nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az Rtv. 20.§-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A rendőrségi dokumentumokban az intézkedő rendőrök arról számoltak be, hogy közölték az igazoltatás, illetve az azt követő átvizsgálás okát és célját is. A rendőrségi iratok szerint az intézkedő rendőrök közölték, hogy rendőrségi intézkedést fognak végrehajtani kábítószergyanús anyagok és közbiztonságra veszélyes eszközök felkutatása érdekében.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panasz ezen része tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

b) Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a hozzáférőknek a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőrségi dokumentumok arról számolnak be, hogy az intézkedés kezdetén a rendőrök tájékoztatták az eljárás alá vont személyeket, így a panaszost is, hogy mit fognak végrehajtani, milyen sorrendben, majd kérte az együttműködésüket a gyors és kulturált végrehajtás érdekében. Az egyik rendőr úgy nyilatkozott, hogy kifejezetten emlékszik is a panaszosra, aki folyamatosan kérdezett, és minden esetben kielégítő választ kapott.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül egyiket sem találta meggyőzőbbnek, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme e panaszrész tekintetében sem megállapítható.

4) A panaszos sérelmezte azt is a beadványban, hogy a helyszínen megjelent rendőrök létszáma, a csoportos megjelenésük megfélemlítően hatott.

A Testület a helyszínen megjelent rendőri létszámot abból a szempontból vizsgálta, hogy megfelelt-e az arányos fellépés követelményének. Az Rtv. 15. §-a értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Jelen ügyben a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője azt a tájékoztatást adta, hogy 48 fő rendőr vett részt a fesztivál biztosításában. Hét személy volt a rendőri intézkedések érintettje. A Testület megítélése szerint a kábítószeres bűncselekmények felderítése, felkutatása és a bizonyítási eszközök beszerzése indokoltá teszik a rendőri létszámot. **A Testület a panaszossal és társaival szembeni rendőri létszámot nem találta eltúlzottnak, álláspontja szerint az arányosság követelménye sem sérült, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

5) A panaszos sérelmezte, hogy őt a rendőrség személyi szabadságában indokolatlanul korlátozta.

A panaszos és a rendőrség állítása megegyezik abban, hogy a panaszossal szemben csak igazoltatás és ruházatátvizsgálás, valamint házkutatás történt. Előállítást nem fogadosítottak vele szemben.

Több rendőrségi dokumentumban az szerepel, hogy miután az igazoltatást és a ruházatátvizsgálást fogadosították a rendőrök, és akinél nem találtak bűncselekményre utaló tárgyi bizonyítási eszközt – így a panaszosnál sem –, elengedték az érintetteket. Volt olyan rendőr, aki kifejezetten emlékezett arra, hogy miután a panaszossal szemben negatív eredménnyel befejezték az átvizsgálást, illetve a házkutatást, a panaszos elment zuhanyozni a tábor területén. **A Testület elfogadta a rendőrség álláspontját. Az intézkedésekkel nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga, a Testület álláspontja szerint azt csak a szükséges mértékig és időintervallumban korlátozták.**

6) A panaszos panaszolta azt is, hogy csak kifejezett kérésére és hosszú idő eltelté után kapott jegyzőkönyv másolatot a házkutatásról.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos valóban kapott a jegyzőkönyvről másolatot, amelynek átvételét a panaszos aláírásával is tanúsította.

Az Rtv. csak az előállítás esetén teszi kötelezővé a rendőrség számára, hogy arról, illetőleg annak időtartamáról igazolást állítson ki [Rtv. 33. § (4) bek.]. A ruházatátvizsgálás és az igazoltatás tekintetében ilyen kötelezettség nincs, továbbá a házkutatás tekintetében a Be. rendelkezései irányadóak. A Testület arra vonatkozóan nem rendelkezik információval, hogy pontosan mikor vette át a panaszos a jegyzőkönyv másolatát. **A Testület erre figyelemmel megállapította, hogy a rendőrség részéről nem történt – a panaszos tisztességes eljárásához való jogának sérelemét megvalósító – dokumentációs mulasztás.**

V.

A Testület álláspontja szerint az igazoltatás és az azt követő ruházat átvizsgálás kellő jogalap birtokában történt, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga. A fokozott ellenőrzés a ruházatátvizsgáláshoz is kellő jogalapul szolgált, ezért nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga. Az intézkedő rendőrök létszáma megfelelt az arányosság követelményének, továbbá dokumentációs mulasztás nem történt a rendőrség részéről.

A tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásokra figyelemmel a Testület érdemben nem tudta megvizsgálni azon panaszosi kifogásokat, amelyek arra utaltak, hogy őt a rendőrség nem tájékoztatta a rendőri intézkedések céljáról és okáról, valamint nem nyújtottak neki megfelelő tájékoztatást. Ezen körülményekre figyelemmel a Testület úgy határozott, hogy a panaszos tisztességes eljárásához való jogának sérelme nem megállapítható. A Testület megítélése szerint a rendőrség nem korlátozta a panaszost szükségtelenül, indokolatlanul és aránytalanul szabad mozgásában, ezáltal nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2016. február 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET